

Głazek T. 1984. Rezerwal stepowy Góry Pińczowskie w województwie kieleckim. *Chrońmy Przyr. Ojcz.* 40 (5—6): 5—13.

Jasiewicz A. 1981. Wykaz gatunków rzadkich i zagrożonych flory polskiej. *Fragm. Flor. et Geob.* 27 (3): 401—414.

Kaznowski K. 1929. Zabytkowa roślinność wzgórz pomiędzy Pińczowem a Skowronnem. *Och. Przyr.* 9: 33—36.

Medwecka-Kornaś A. 1952. Rezerваты stepowe nad dolną Nidą. *Chrońmy Przyr. Ojcz.* 8 (6): 3—20.

Medwecka-Kornaś A., Kornaś J., Pawłowski B., Zarzycki K. 1977. *Przegląd ważniejszych zespołów roślinnych Polski*. W: *Szata roślinna Polski* (red. W. Szafer i K. Zarzycki). T. I, 279—464, Warszawa.

Meusel H., Jäger E., Rauschert S., Weinert E. 1978. *Vergleichende Chorologie der Zentraleuropäischen Flora*. Jena.

Mirek Z. 1984. Najbogatsze stanowisko lnu włochatego *Linum hit-sutum* w Okręgu Miechowsko-Pińczowskim. *Chrońmy Przyr. Ojcz.* 3: 91—92.

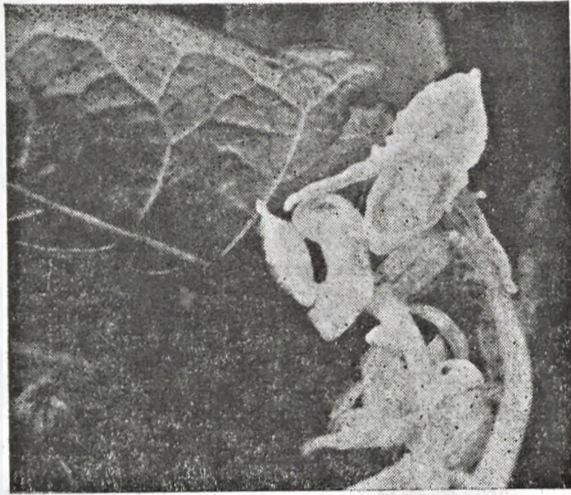
Tacik T. 1959. Zapiski florystyczne z południowej części Wyżyny Małopolskiej wraz z uwagami o zasięgach i wędrownkach kilku rzadszych gatunków. *Fragm. Flor. et Geob.* 5 (3): 365—383.

Zarzycki K. 1986. Lista wymierających i zagrożonych roślin naczyniowych Polski. W: *Lista roślin wymierających i zagrożonych w Polsce* (red. K. Zarzycki i W. Wojewoda). PWN, 11—27, Warszawa.

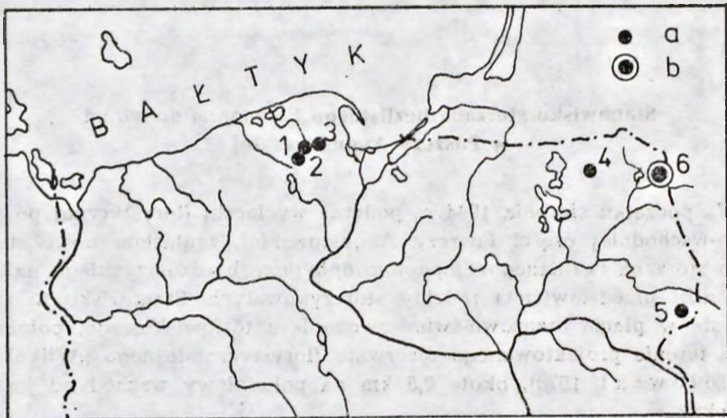
Stanowisko storzana bezlistnego *Epipogium aphyllum* w Puszczy Augustowskiej

Na początku sierpnia 1984 r., podczas wycieczki florystycznej po północno-wschodniej części Puszczy Augustowskiej, znalazłem nowe stanowisko storzana bezlistnego *Epipogium aphyllum*, bardzo rzadkiego na polskim niżu przedstawiciela rodziny storczykowatych. Stanowisko to znajduje się w płacie brzożowo-śwlerkowego lasu torfowiskowego, położonego na terenie projektowanego rezerwatu florystyczno-leśnego „Wilkokuk” (Sokołowski 1978), około 0,5 km na południowy wschód od jeziora Wilkokuk.

Poczynając od 1984 r., tj. od momentu odkrycia stanowiska, poprzez kolejne lata, a ostatnio w 1990 r., prowadzę w miarę systematyczne jego obserwacje. Storzan bezlistny rośnie tutaj na powierzchni około 120 m², pojawiając się w poszczególnych latach w zmiennej liczbie okazów. W 1984 r. naliczyłem na omawianym stanowisku 5 przedstawicieli tego gatunku, w latach 1986—1989 obserwowałem tylko 2—3 okazów. Za wyjątkowy pod tym względem należy uznać 1990 r., kiedy latem (VII) zna-

Ryc. 1. Storczyk storzan bezlistny sfotografowany na nowym stanowisku, położonym w Puszczy Augustowskiej. — The orchid *Epipogium aphyllum* in its new locality in the Augustowska Primeval Forest. Fot. K. Gębura

Ryc. 2. Mapa rozmieszczenia stanowisk storzania bezlistnego w północnej Polsce. a — stanowisko znane: 1 — rezerwat „Ostrzycki Las”, 2 — rezerwat „Jar rzeki Raduni”, 3 — rezerwat „Jar Reknicy”, 4 — Puszcza Borecka, 5 — Białowiecki PN (nie odzulkano), b — stanowisko nowe: 6 — okolice jez. Włkocuk w Puszczy Augustowskiej. — Map of the distribution of the localities of the orchid *Epipogium aphyllum* in Northern Poland. a — previously known localities: 1 — the "Forest Ostrzycki" nature reserve, 2 — the "Radunia River Gorge" nature reserve, 3 — the Gorge "Reknica", 4 — the Borecka Primeval Forest, 5 — the Białowieża N.P. (not found). b — the new locality: 6 — the environs of lake Włkocuk in the Augustowska Primeval Forest

lazłem najwięcej — 10 egzemplarzy. Obserwowane w poszczególnych latach rośliny miały 1 lub 2 kwiaty. W najbardziej sprzyjającym, jak się wydaje, dla tego gatunku 1990 r. u 4 okazów pojawiły się 2—4 kwiaty (ryc. 1). Zaobserwowane wahania liczby pojawiających się co roku na stanowisku nad jeziorem Wiłkokuk przedstawiciele storzana bezlistnego wskazują na ciekawą biologię tego gatunku.

Opierając się na pracy Fałtynowicz i Piotrowskiej (1978), przy równoczesnym uwzględnieniu pominiętej w niej informacji o stanowisku storzana bezlistnego w Puszczy Boreckiej (Polakowski 1961), liczbę znanych do tej pory i aktualnie istniejących stanowisk tego gatunku w północnej Polsce można określić na zaledwie 5. Tym cenniejsze wydaje się więc odkrycie nowego stanowiska, usytuowanego ponadto w obrębie projektowanego rezerwatu florystyczno-leśnego „Wiłkokuk”, położonego na terenie Puszczy Augustowskiej.

Krzysztof Gębura

WAŻNIEJSZE PIŚMIENNICTWO

Fałtynowicz W., Piotrowska H. 1983. *Storzan bezlistny Epipogium aphyllum nad jeziorem Ostrzyckim na Pojezierzu Kaszubskim*. Chrońmy Przyr. Ojcz. 6: 81—83.

Polakowski B. 1961. *Stosunki florystyczno-litosocjologiczne Puszczy Boreckiej ze szczególnym uwzględnieniem lasów leśnictwa Lipowo i Walisko*. Studia Soc. Sci. Torun.

Sokołowski A. W. 1978. *Projektowany rezerwat „Wiłkokuk” w Puszczy Augustowskiej*. Chrońmy Przyr. Ojcz. 1: 60—65.

OCHRONA ZWIERZĄT

Czapla siwa *Ardea cinerea*, gatunek lęgowy w Bieszczadach

Czapla siwa to ptak w Polsce nieliczny, częściej występujący na niżu.

Ludwik Tomiałojć w swojej pracy pt. „Ptaki Polski”, wyd. 2 (1990), podaje, że czapla siwa gnieździ się w woj. krośnieńskim w okolicach Brzozowa, a populacja lęgowa w tym województwie wynosi 5 par. Nie wymienia jednak Bieszczad, chociaż czapla siwa należy do gatunków gnieźdzących się na tym terenie od kilku lat. Czapliisko kontrolowane przeze mnie od czterech lat znajduje się w Średniej Wsi, niedaleko Leska n. Sanem, na wysokości 350 m n.p.m. Kolonia znajduje się w lesie bukowo-dębowym z niewielką domieszką wiekowych sosen. W ciągu kilku lat obserwacji zauważyłem znaczne wahania liczebności populacji lęgowej, zaś ostatnio silny jej wzrost.